

Aluekehitystehtävät uudessa maakunnassa

Kooste

Eira Varis 31.1.2018

Aluekehitystehtävät uudessa maakunnassa

Maakunta on jatkossa maakuntaliiton sijasta laissa tarkoitettu yleinen aluekehitysviranomainen ja hoitaa siten alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetussa laissa aluekehitysviranomaiselle ja maakunnan liitolle säädetyt sekä ELY-keskuksille säädetyt aluekehittämisen tehtävät Maakuntalaki luonnos 6§ mom.9. Lisäksi osana aluekehitystehtävinä voidaan pitää myös momenttien 10, 17, ja 18 tehtäväaloja, sekä ehdottomasti nk. vapaaehtoisista tehtävistä kohtaa 6.

6§ Maakunnan tehtäväalat LAKILUONNOS 22.12.2016

9) aluekehittämisviranomaisen tehtävät, alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja osaamisen kehittäminen, kulttuurin edistäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotoutumisen edistäminen;

10) alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu;

17) maakunnallisen identiteetin edistäminen alueella yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa;

18) kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittaminen osana maakuntastrategian ja -ohjelman sekä maakuntakaavoituksen toteuttamista.

Maakunta voi lisäksi hoitaa:

6) maakunnan tehtäviin liittyviä kansainvälisiä ja Euroopan unionin asioita ja yhteyksiä.

Aluekehitystehtävät nykyisin

Seuraavassa §6 on palasteltu siten, miten tehtävät näyttäytyvät nykyisin. Kasvupalveluita (yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen) ei ole tässä huomioitu, koska sille on oma työryhmänsä. Myöskään § 6 kotoutumisen edistäminen ei ole tässä mukana. Molemmat edellä mainitut ovat ELYn lakisääteisiä tehtäviä.

Aluekehitysviranomaisen tehtävät¹					
aluekehitysviranomainen: poliittinen tahdonmuodostus laaja ja suppea aluepolitiikka; suunnittelujärjestelmä strategia – ja ohjelmatyö; kehittäminen, yhteistoiminta ja verkostoituminen					
Tehtävä	Maakuntaohjelma	Edistäminen	Edunajaminen	Kansainvälistyminen	Rahoitus
	maakunnan kehittämisen strategiset painotukset, eri ohjelmien yhteensovitus tehtävä	maakuntaohjelman osa-alueittain, hankkeet	poliittinen tahdonmuodostus ja vaikuttaminen	EU-asiat Venäjä-asiat (Kiina) muut	Rr-ohjelma, Maaseutuohjelma, EAY-ohjelmat, CBC-ohjelmat, kansallinen AIKO
Työkalu	Ohjelman laatiminen, toteutus ja seuranta, arviointi, toimeenpanosuunnitelma	POKAT-ryhmät ja muut asiantuntijaryhmät, alakohtaiset toimenpideohjelmat	Vaikuttamisen kärjet – asiakirja, neuvottelut eri ministeriöiden ja muiden viranomaisten kanssa	IP EU toimisto Euregio Karelia kv-verkostot	MYR, MYRsi Karelia CBC seuranta- ja valintakomiteat Interreg Itämeren alueen ohjelman kansallinen työryhmä Pohjoinen Periferia ja Arktinen ohjelman kansallinen työryhmä Euregio Karelia sihteeristö ja hallitus Barents aluekomitea ja alueneuvosto

¹ Aluekehittäminen on maakunnan itsehallinnon ydin, joka sisältää poliittista tahdonmuodostusta, suunnittelua, strategiatyötä, yhteistoimintaa ja verkostoitumista, jossa asiakaslähtöiset palvelut ovat kehittämisen instrumentteja.

Alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen

Maakuntaohjelma	Edistäminen	Edunajaminen	Kansainvälistyminen	Rahoitus	Työkalu	Palvelukoko-naisuudet
<p>Aluekehittämisen strategisten painopisteiden tunnistaminen, älykkään erikoistumisen strategia ja innovaatiokärkien kuvaus</p>	<p>Maakuntaohjelman toteutuksen tukeminen POKAT ryhmien kautta seuraavissa teemoissa: Teknologiatoimintatila, Kivi- ja kaivainnais, Metsäbiotalous, Matkailu, Hyvinvointi, Liikenne, Venäjä</p> <p>Mahdollisten alakohtaisten toimenpideohjelmien laatiminen ja toteuttaminen (esim. matkailussa)</p> <p>Toimijoiden suora sitouttaminen yhteiseen elinkeino- ja innovaatiotyöhön (sidosryhmätapaamiset mm. UEF, Karelia amk, Elinkeinoyhtiöt sekä kunnanjohtajien kokoukset)</p>	<p>Vaikuttamisen kärjet- asiakirja kansallisessa edunvalvonnassa</p> <p>Neuvottelut ministeriöiden kanssa</p> <p>Päätäjiin kohdistuva vaikuttaminen elinkeinoelämän strategisissa hankkeissa ja investoinneissa</p> <p>Reagointi esille nouseviin elinkeino- ja innovaatiopolitiikan linjauksiin ja lakiuudistuksiin</p> <p>Tietoliikenneyhteyksien ja laajakaistan rakentaminen ja käyttöönotto maakunnassa</p>	<p>Älykkään erikoistumisen strategian jalkauttaminen ja kv-verkostoihin kiinnittyminen (esim. S3 alustat)</p> <p>Uusien kv-kumppanuuksien hakeminen alueelle (esim. Kiina-yhteistyö, Barents)</p> <p>Elinkeinoelämää palvelevan kv-viranomaisyhteistyön kehittäminen ja edunvalvonta (esim. Euregio Karelia)</p> <p>Maakuntaliiton oma kv-hanketoiminta (esim. elinkeinoelämään liittyvät liikenne- ja logistiikkahankkeet)</p>	<p>Eri rahoitusvälineiden ja rahoitusohjelmien yhteensovitus</p> <p>Uusien rahoitusinstrumenttien käyttöönoton edistäminen alueella (esim. Joensuun Kasvusopimushanke, ESIR rahoitus)</p>	<p>Ohjelmat</p> <p>Laaja-alaiset verkostot</p> <p>Elinkeino- ja innovaatiotoimijoiden sidosryhmät</p> <p>Tietotuotanto (esim. Trendit –julkaisu, teollisuusyritysrekisteri ja uusiutuvan energian yrityskysely)</p> <p>Viranomaisten välinen yhteistyö</p>	<p>ei nimetty erikseen</p>

	<p>Alueellisten ja kansallisten hankkeiden ohjausryhmissä toimiminen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen</p> <p>Tiedonvälitys ja tilaisuuksien järjestäminen (esim. OECD:n asiantuntijoiden kanssa)</p> <p>Maakuntaliiton oma hanketoiminta esim. vähähiilisyteen liittyen (Öljyvapaa Pohjois-Karjala -hanke)</p>	Raja-alueen yhteistyön ja elinkeinoelämän etujen valvominen (esim. Niiralan rajanylityspaikk a)				
--	---	---	--	--	--	--

ja rahoittaminen

Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma (topsu) ja siihen liittyvä rahoitussuunnitelma	<p>Neuvottelumenettelysidosryhmien kanssa RR - rahoituksen allokaatiosta</p> <p>Kansallisten pilottirahoitusten</p>	EU:n rahoitusohjelman valmisteluun vaikuttaminen ja yhteisten IP – alueen kannanottojen valmistelu	Kansainvälisen näkökulman integrointi hanketoimintaan (esim. EAKR)	Maakuntaliitto toimii seuraavissa rooleissa RR ohjelmassa: rahoittaja, maksaja, tarkastaja, tiedonvälittäjä, yhteensovitus (MYRsiht ja MYR)	EAKR – rahoitus kehittämis- ja innovaatiotoimintaan	Rakennerahastojen välittävä v
					Kansallinen kehittämisrahoitus (AIKO – ohjelma,	AIKO- ohjelman välittävä viran Kuntien rahoittaman Pohjois-K

	<p>ja kokeilujen hyödyntäminen ja käynnistys alueella (esim. ministeriöt)</p> <p>Alueellisten kehittämishankkeiden aktivointi ja eri rahoitusvälineistä tiedottaminen</p>	<p>Valtion budjettirahoituksen maksimointi elinkeinopoliittisille hankkeille</p>		<p>Karelia CBC ohjelmassa: seurantakomitean ja valintakomitean jäsen</p>	<p>Maakunnan kehittämisasiä</p> <p>Karelia CBC-ohjelma</p> <p>Pohjoinen Periferia ja Arktinen ohjelma</p> <p>Interreg Itämeren alueen ohjelma</p> <p>Interreg Europe ohjelma</p> <p>Erillisohjelmat</p> <p>Pohjois-Karjalan Tulevaisuusrahasto</p>	
--	---	--	--	--	--	--

näihin liittyvän koulutus ja osaamisen kehittäminen

Maakuntaohjelma	Edistäminen	Edunajaminen	Kansainvälisyminen	Rahoitus	Työkalu	Palvelukokonaisuudet
<p>Koulutus- ja osaaminen on painopisteenä maakuntaohjelmassa.</p> <p>Osaamistarpeiden tunnistaminen ja opetustarjonnan suuntaaminen maakunnan</p>	<p>Koulutus- ja ennakointi POKAT-ryhmä,</p> <p>Muissa POKAT-ryhmissä ja verkostoissa esiin tulevien osaamis- ja työvoimatarpeiden tunnistaminen ja niistä</p>	<p>Kansallisen osaamisen kehittämisen seuraaminen ja siihen vaikuttaminen.</p> <p>Verkostoihin osallistuminen</p>	<p>kv-koulutushankkeiden edistäminen,</p> <p>koulutusviennin edistäminen,</p>	<p>oma työ (2 henkilöä mkl), hankkeet, EU-rahoitus,</p>	<p>Laaja-alaiset verkostot</p> <p>Hankkeet</p> <p>Tiedon tuotanto ja tiedon välittäminen</p>	<p>Osaamisen kehittämisen palvelukokonaisuus</p>

<p>kehittämisen painopisteiden mukaisesti.</p> <p>Koulutus- ja sivistysstrategian laadinta.</p>	<p>viestiminen koulutuksen järjestäjille ja hankkijoille.</p> <p>Elinkeinoelämän ja koulutuksen järjestäjien välittäjänä toimiminen</p> <p>proaktiivisuus, hankkeiden edistäminen,</p> <p>asiantuntijana toimiminen</p> <p>ELO- elinikäisen ohjauksen alueellinen koordinointi</p> <p>yriytysten ja innovaatioympäristöjen kehittämiseen liittyvä koulutus</p> <p>työvoiman osaamisen kehittäminen</p> <p>kotoutumiskoulutus</p>	<p>(kansalliset, Opetushallitus, TEM, OKM), Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteistyö, maakunnan verkostojen ylläpito ja yhteisen näkemyksen muodostus</p> <p>Koulutuksen kenttään liittyvät lausunnot (esim. järjestämisluvat, uudet koulutusavaukset, opiskelijavuosit oitus) ym. tuki koulutuksen järjestäjille.</p>	<p>elinkeinoelämän ja koulutusorganisaatioiden kansainvälisyys (opiskelijoiden liikkuvuus ja ulkomainen työvoima),</p>	<p>oma työ/ELY -keskuksen ja TE -toimiston henkilöstö</p> <p>kasvupalvelurahoitus</p> <p>työvoimakoulutuksen rahoitus</p>	<p>Seminaarien ja muiden tilaisuuksien järjestäminen koulutusteemasta.</p> <p>kasvupalvelut/hankinta</p> <p>koulutuksen hankinta</p>	<p>kasvupalvelut</p> <p>Osaamisen kehittämisen palvelut</p> <p>maahan -muuttaja palvelut</p>
---	--	---	--	---	--	--

kulttuurin edistäminen

Tehtäväkokonaisuus	Maakuntaan siirtyvistä organisaatioista tehtäväkokonaisuutta hoitavat	Muut saman tehtäväkokonaisuuden hoitamiseen osallistuvat organisaatiot
Kulttuuriympäristöjen vaaliminen ja suojele (sis. rakennetun kulttuuriympäristön)	Pohjois-Karjalan Ely, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Kunnat, museovirastot
Kulttuuriyrittäjyyden ja luovien alojen edistäminen ja tukeminen	Pohjois-Karjalan Ely, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Karelia amk, josek, kunnat
Ammattitaitteen edistäminen ja ammattitaitelijoiden tukeminen		Taite, kunnat
Yleinen kulttuurityö ja sen edistäminen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Kunnat
Kirjastojen sekä muiden kulttuuri- ja taidelaitosten tukeminen ja toiminnan edistäminen		Kunnat, okm?
Toimialarajat ylittävät kulttuurityö, esim. kulttuuriyhteistyö	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Kunnat, taite
Kulttuuritoiminnan kehittämisen tukeminen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Kunnat, taite
Kansainvälinen kulttuuriyhteistyö	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Taite, kunnat

Toiveita tulevalle maakunnalle

- Kulttuuri- ja luovien alojen työntekijä (1 htv)
- Löydettäisiin/rakennettaisiin yhteinen laaja kulttuurillinen näkemys
- Kulttuurifoorumin luominen

- Uusi maakunta tukisi kunnissa tehtävää kulttuurityötä: Rahoittajana, Koordinoimalla, Strategisena ”veturina”

Maakunnan tehtäviin liittyviä kansainvälisiä ja Euroopan unionin asioita ja yhteyksiä (kohta 6)

Nykyiset kv-tehtävät Pohjois-Karjalan maakuntaliitossa ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa aluekehityksen näkökulmasta

Maakuntaliitto

Ohjelma- ja strategiatyö

- Maakuntaohjelma ja sen toimeenpanosuunnitelma (sisällöntuotanto, toteuttaminen, seuranta ja suuntaaminen)
- Mahdolliset kv.erillisstrategiat/toimenpideohjelmat ja muiden erillisstrategioiden/toimenpideohjelmien kv-yhteydet
- Maakuntastrategia (kv-toiminnan tulevat tehtävät ja resurssit)
- Euregio Karelian toiminnan strategia ja vuosittainen toimintasuunnitelma
- Barents aluestrategia ja Pohjois-Karjalan Barents vuosittainen toimintasuunnitelma
- Ylimaakunnalliset ja kansalliset ja ohjelmat
- Osallistuminen ja edunvalvonta
- EU- ja muut kansainväliset strategiat
- 7. Koheesioraportti, EU:n Itämeristrategia ja Suomen Itämeristrategia, EU:n arktinen tiedonanto ja Suomen arktinen strategia, Barents-ohjelma, Euregio Karelian toiminnan pääsuunnat 2020 -strategia
- Toimijoiden tiedotus, koulutus, neuvonta, osallistaminen ja tukeminen kv-asioissa

Rahoitusohjelmat

- EU-rahoitukseen liittyvä ohjelmatyö: EU rahoitukseen ja asetuksiin liittyvä edunvalvonta, ohjelma-asiakirjan ja muiden ohjelmadokumenttien valmistelu
- Tiedotus, koulutus, neuvonta ja hankearvioinnit maakuntaliiton vastuulla olevista EAY ohjelmista ja CBC ohjelmasta
- EU:n suorarahoitukset/EU:n erillisohjelmat -> pääosin Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kautta
- Kansainvälinen toiminta rakennerahasto-ohjelmassa
- Osallistaminen: osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen myös muille toimijoille
- Tuki rahallisesti (valmistelurahoitus, omarahoitus) ja osaamisen tukena

Maakuntaliiton verkostot

- AER – Assembly of European Regions
- AEBR – Association of European Border Regions
- NSPA - Network of Northern Sparsely Populated Areas
- ERRIN - European Regions Research and Innovation Network
- ERIAFF - European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry

Maakuntaliiton yhteistyöalueet

- Euregio Karelia
- Barentsin alueneuvosto
- Heilongjiang, Kiina

Maakuntaliiton kv-hankkeet (maakunnan ulkopuolisella rahoituksella toteutetut hankkeet, myös rakennerahastohankkeissa on ollut kv-toimintaa esim. Kiinaan)

- IMPROVE - Involving the coMMunity to co-PROduce public serVicEs, Pohjoinen Periferia ja Arktinen
- EMMA - Enhancing freight Mobility and logistics in the BSR by strenghtening inland waterway and river sea transport and proMoting new internAtional shipping services, Itämeristrategian siemenrahoitusinstrumentti (P)
- EMMA - Enhancing freight mobility and logistics in BSR by strengthening inland waterway and river sea transport and promoting new international shipping services, Interreg Itämeren alue
- TENTacle - Capitalising on TEN-T core network corridors for growth and cohesion, Interreg Itämeren alue
- Destinations SME's, Interreg Europe
- BIO4ECO - SUSTAINABLE REGIONAL BIOMASS POLICIES (A GAME CHANGER), Interreg Europe
- On the way towards a low carbon society, Erasmus +
- CIRCWASTE-FINLAND, Life-IP

- CLEAN - Technologies and open innovation for low carbon region, Interreg Europe
- MAMBA - Maximized mobility and services in regions affected by demographic change

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto

- Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto Brysselissä valvoo Etelä-Savon, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Lapin, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon toimijoiden etuja. EU-toimisto parantaa maakuntaliittojen kanssa yhteistyössä tehtävän edunvalvonnan kautta Itä- ja Pohjois-Suomen elinkeinoelämän kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto hallinnoi Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston toimintaa.

Viranomaisyhteistyö

- Karelia CBC Joint Programming Committee (yhteinen ohjelmakomitea)
- Karelia CBC Joint Monitoring Committee (yhteinen seurantakomitea)
- Karelia CBC Joint Selection Committee (yhteinen valintakomitea)
- Interreg Itämeren alueen ohjelman kansallinen työryhmä
- Pohjoinen Periferia ja Arktinen ohjelman kansallinen työryhmä

Sidosryhmäyhteistyö:

- POKAT 2021 Venäjä ryhmä
- POKAT 2021 Kansainvälisyys ryhmä
- Maakuntien ja kuntien EU- ja kv-verkosto
- Kauppakamarin kansainvälistymisvaliokunnan Venäjäjaos
- Euregio Karelia sihteeristö
- Euregio Karelia hallitus
- Barents taustaryhmä
- Barents aluekomitea
- Barents alueneuvosto
- ENI yhteysverkko

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Team Finland toiminta

- Maakunnallisten ja valtakunnallisten yritysten kansainvälistymisen kehittämiseen liittyvien palvelujen yhteensovittaminen saumattomaksi palveluketjuksi ”maakunnasta maailmalle” matkailuyritykset mukaan lukien
- Pohjois-Karjalan yritysten kansainvälistymisen edistäminen ja markkinamahdollisuuksien välittäminen maakunnan yrityksille maailmanlaajuiselta Team Finland – verkostolta
- Team Finland – koordinaattorin tehtävänä palvelujen koordinointi TF verkostosta erityistä kansainvälistä kasvua hakeville yrityksille ja verkoston alueellisten yrityspalvelutavoitteiden suunnittelu, toteutus ja seuranta yhteistyössä alueen ja maailmalla olevien toimijoiden kanssa
- Team Finland – verkosto käsittää parisen kymmentä eri organisaatiota jotka toimivat eri puolilla maailmaa. Verkoston yhteistyönkehittäminen ja verkoston tuki alueen yritysten vientiponnistelluille
- Vientimaista ja markkinamahdollisuuksista verkoston kautta saadun tiedon välitys, yhteydet kansallisiin ja kv-toimijoihin (mm. suurlähetystöt)
- Yhteistyö valtakunnallisen ja maailmalla olevien Invest In toimijoiden kanssa kansainvälisten investointien saamiseksi Pohjois-Karjalaan ja alueellisen Invest In toiminnan kehittäminen, alueella käynnistyvien Invest In casien tukeminen ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Muita keskeisiä toimintoja:

- EURES – työvoiman liikkuvuus Euroopassa (ESR hanke)
- Pohjois-Karjalan alueellinen maahanmuuttoasioiden toimikunta
- SHAPE - Sustainable Heritage Areas: Partnerships for Ecotourism (NPA hanke)
- Invest in Eastern Finland 2013-2018 (Itä-Suomen laajuinen hanke)
- Pohjois-Karjalan biosfäärialue
- Kauppakamarin kv-valiokunta jäsenyys
- Leader rahoituskv-toimenpiteisiin
- Maaseudun yritystuet mikro- ja pienyritysten investointeihin ja kehittämiseen: rahoitus kohdistuu monesti kansainvälistyvään yritykseen
- Etelä-Savon ELY-keskuksen vastuulla on työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon alan yrityksen kehittämisavustus (rahoituspalvelut pk-yrityksille) ja yritysten kehittämispalvelut (koulutus- ja konsultointipalvelut pk-yrityksille) Pohjois-Karjalassa. Tässä avainasiakassegmenttinä kasvua ja kansainvälistymistä kehittävät yritykset
- Vientiyrittäjäkysely toteutettu vuosittain Pohjois-Karjalan vientiyrittäjille

Suomalais-venäläinen kulttuurifoorumitoiminta

- ELYt ovat mukana kulttuurifoorumitoimintaa koordinoivassa ja organisoivassa suomalais-venäläisessä työryhmässä
- ELYt tiedottavat foorumitoiminnasta sekä siihen liittyvästä hankehausta ja antavat hankehakuihin liittyvää rahoitusneuvontaa (<https://www.kultforum.org/fi/news>)